

MIÑ Tapac WEBYEHKO

З наближенням Дня народження мого земляка Тараса Григоровича Шевченка у мене особисто наростає в душі хвилювання з приводу того, чи не додадуть "патріоти" сьогодення чергову ложку дьогтю до біографії нашого геніального, воістину народного, поета. Таке вже траплялося і не раз, вважаю за необхідне нагадати нашим читачам про книгу Олеся Бузини "Вурдулак", в якій автор зобразив поета Шевченка у найчорніших кольорах, які тільки є на білому світі. Свободу слова, виявляється, кожен розуміє по-своєму. Автора "Вурдулака" не змогли зупинити ані переклади "Кобзаря" багатьма мовами народів планети, ані пам'ятники на всіх континентах землі.

хвороба "раціоналізаторів" тим часом пішла далі, переплюнувши "Вурдулака". Ця невиліковна хвороба особливо проявляється зі зміною влади. Кожен, хто сягнув певних висот політичного олімпу, вважає за свій особистий обов'язок прикласти свою руку, аби по-своєму скорегувати інформацію про Кобзаря, викласти її на власний кшталт. Так, у свій час газета "Шевченків край" надрукувала на своїх шпальтах інформацію одного початківця-біографа мого Тараса про те, що поет народився і не в Моринцях, і не в Керелівці, а на якомусь хуторі. Бо мати його Катерина була покриткою. А дитина, яку вона народила, є позашлюбним сином пана Енгельгардта. Та це ще не все. Під час одних моїх провідин рідного для нас з Тарасом села я з подивом дізнався, що чиїсь "патріотичні" руки демонтували пам'ятник моєму Тарасу і викинули, як непотріб, під стіни будинку культури, де його місцеві чарколюби пристосували для своїх тваринних потреб. Зустрічаю голову сільської ради Приходька Сергія Андрійовича та й питаю:

 – Шановний, а хто це проявив таку неповагу до мого Тараса?

Він відвів погляд у бік, тяжко зітхнув і майже прошепотів:

- Примусили..

Іду на садибу мого Тараса, а там стоїть пам'ятник жінці з маленькою дитиною на руках, буцім-то матері Катерині.

Письмово звертаюсь до відповідного владного рівня в Черкаси і пояснюю, що ані світлини, ані портрета матері мого Тараса, на превеликий жаль, немає. То кому поставлений пам'ятник у Моринцях? Не руйнуйте садибу великої людини, патріота українського слова, свого народу. Поставте все так, як було десятки років. Бо навіть фашистські окупанти не підніма-

ли своєї кривавої руки на садибу поета. Відповідь з Черкас застрягла в адміністративному паперовому потоці. Звернувся до тодішнього голови Національної спілки письменників України депутата Верховної Ради України Володимира Яворівського з проханням вплинути на помилкове рішення владних структур стосовно знесення пам'ятника Тарасу. Відповіді не отримав.

Сьогодні пам'ятник, завдяки зусиллям сільської громади, і, в першу чергу, директора Моринської школи Колісника Валерія Григоровича встановлений біля школи, навпроти рідної садиби і він з сумом споглядає на покритку, яка одиноко стоїть на садибі господаря. А хасиди тим часом линуть з усіх кінців світу в Умань, аби віддати пошану своєму національному герою цадику Нахману. То чому ж ми, українці, так жорстоко ведем себе по відношенню до нашого генія? Він же віддав своє життя, аби згинуло кріпацтво, він поставив на сторожі біля кожного з нас рідне слово, він закликав і закликає й сьогодні кайдани порвати, він переніс стільки мук і горя заради того, щоб ми злилися воєдино і постали перед світом могутньою державою.

І в ці березневі дні до мене приходить з дитинства незабутній спогад про те, як ми, учні, читали на уроках його "Заповіт", поеми, лірику про рідний український край, як за дванадцять кілометрів ходили пішки в Шеченкове на екскурсію в музей, як потім дома ділилися з батьками своїми спогадами і пишалися тим, що ми його земляки і він продовжував своє життя в кожному з нас.

Я відвідав у свій час садиби Котляревського в Полтаві, Тичини в селі Піски на Чернігівщині, Нечуя-Левицького у Стеблевому на Черкащині, Лесі Українки в Новоград-Волинському. Пам'ятники цим видат-

ним українцям стоять на садибах. До них земляки відносяться з великою любов'ю. І в Санкт-Петербурзі на площі, яка носить назву мого земляка, встановлений красивий пам'ятник. І на день народження Тараса Григоровича обов'язково збереться багатолюдна українська громада і віддасть глибоку шану земляку. А я 9 березня покладу квіти до підніжжя величного пам'ятника Тарасу Шевченку в Києві.

І на завершення. Маю право говорити про Шевченка – мій Тарас. Бо він зі мною крокує поруч все життя: родина, школа, інститут, інженерна практика і, нарешті, літературна творчість.

НЕВЖЕ ВИ НЕ ЧИТАЛИ "ЗАПОВІТУ"?

Щоберезня ми йдем до Кобзаря Поговорити про життя держави, Чи довго буде Канівська гора Сіять над світом у промінні слави.

Бо ясени ночами не скриплять, Сичі в гаях влаштовують ток-шоу, А люди між собою гомонять І про твою знекровлену діброву.

Немає вже оспіваних тополь, Чорнобиль сад вишневий доїдає, А нашу вічно страждущу юдоль Борги, немов короста, обсідають.

Лукаві знов лаштують нам ярмо, Розпалюють криваву косовицю, А ми завмерли і добра ждемо Та молимось, як діти, на жар-птицю.

Кобзар в задумі погляд опустив:

— Невже ви не читали "Заповіту"?
Борітеся за волю з усіх сил,
Шоб жебраками не блукать по світу!

Анатолій САМОЙЛЕНКО Фото Ганни СКРИПКИ